

เทคนิคการทำมะนาวนอกฤดู

มะนาวพืชเศรษฐกิจกับเคล็ดไม่ลับกับการทำกำไรแบบประหยัดต้นทุน

และเทคนิคการดูแล โดยภควัฒฯ



มะนาว เป็นพืชที่ทุกคนคุ้นเคยดี มีทั้งช่วงสุขสม(ราคาแพง)และช่วงออกตรม(ราคาถูก) ซึ่งมะนาวนั้นเป็นพืชที่อยู่ในสายพันธุ์เดียวกับพืชตระกูลส้ม เพียงแต่โครงสร้างเล็กกว่า และการจัดการง่ายกว่า ซึ่งหลาย ๆ ท่านยังอาจมองว่าเป็นพืชที่จัดการยาก ทำนอกฤดูยาก ซึ่งจริง ๆ ไม่ใช่เรื่องยากเลย เพียงแต่ต้องรู้หลักและเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการจัดการ ซึ่งทางภควัฒฯ ขอแนะนำสำหรับผู้ปลูกเทคนิคดังนี้

1. การให้น้ำ ต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่ปลูกใหม่ๆ ควรให้น้ำวันละครั้งเป็นอย่างน้อย (กรณีฝนไม่ตก) หลังจากปลูกประมาณ 15 วัน มะนาวสามารถตั้งตัวได้แล้ว ให้น้ำ 2 วัน/ครั้ง และควรรหา วัสดุมาคลุมดินบริเวณโคนต้น เพื่อช่วยรักษาความชื้น ควรเริ่มงดให้น้ำ ตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม เป็นต้นไป จนถึงช่วงออกดอกเพื่อให้มะนาวสะสม อาหารให้สูงถึงระดับที่สามารถสร้างตาดอกได้ ปกติมะนาวจะออกดอก เดือนเมษายน-พฤษภาคม หลังจากมะนาวออกดอก และกำลังติดผลอ่อน เป็นช่วงที่มะนาวต้องการน้ำมาก เพื่อใช้ในการเจริญเติบโตของผล

2. การใส่ปุ๋ย

2.1 หลังจากมะนาวอายุได้ 1-2 เดือน ใส่ ปุ๋ยอินทรีย์เกรดAAA ทรายักษ์เขียว สูตรเข้มข้น(แถบเขียว) ประมาณ ต้นละ0.5 กิโลกรัม ใส่สลับกับปุ๋ยเคมี สูตร 25-7-7 ทุก ๆ 30-40 วัน กรณีใส่ปุ๋ยเคมีควรใส่หลังจากพรวนดินกำจัดวัชพืชแล้ว โดยใส่บริเวณรอบทรงพุ่ม แล้วก็ให้น้ำตามเพื่อ ให้ปุ๋ยละลาย

2.2 ฉีดพ่น ไบโอเฟอริทิล(สูตรบำรุงต้น ไล่แมลง) อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 14-21 วัน เป็นประจำ หรือ ทุก ๆ 7-14 วัน(ช่วงกระตุ้นข้อ ประมาณ 4-5 ครั้ง) จะทำให้มะนาวแตกกิ่งได้ดี กิ่งที่ได้มีคุณภาพดี ต้นมีความสมบูรณ์ ใบเขียว เป็นมันเงา และช่วยไล่แมลงที่เข้าทำลายในระยะแตกใบอ่อน ลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย

2.3 เมื่อมะนาวอายุ 1 ปี ให้ใส่ ปุ๋ยอินทรีย์ เกรดAAA ทรายักษ์เขียว สูตรเข้มข้น(แถบเขียว) อัตรา 0.5-1 กิโลกรัม กรัมต่อต้น ทุก ๆ 30-40 วัน และเมื่อมะนาวอายุ 2 ปี ก็เพิ่มปริมาณปุ๋ยโดยใส่ครั้ง ๆ ละประมาณ 1 กิโลกรัม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความอุดมสมบูรณ์ ของต้น ส่วนปุ๋ยทางใบ ใช้ตามข้อ 2.2 และเมื่อมะนาวอายุย่างเข้าปีที่ 3 ก็จะเริ่มให้ผลผลิต(การไว้ผลผลิต อาจเร็วหรือช้ากว่า ให้สังเกตจากทรงพุ่มเป็นส่วนประกอบด้วย การไว้ผลผลิตเร็วเกินไป จะมีผลทำให้อายุของต้นมะนาวสั้นลง ซึ่งหากเริ่มไว้และบำรุงรักษาตามคำแนะนำ อายุการให้ผลผลิตจะนานขึ้น)

2.4 ช่วงระยะก่อนออกดอกประมาณ 1-2 เดือน(สะสม) ฉีดพ่นทางใบด้วยปุ๋ยสูตร 0-52-34 อัตรา 15-20 กรัมต่อน้ำ 20ลิตร 2-3 ครั้ง ห่างกันทุก 7 วัน หลังจากนั้น 10-15 วัน จึงฉีดพ่น ไบโอเฟอริทิล(สูตรบำรุงต้น ไล่แมลง) อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 7 วัน ประมาณ 4 ครั้ง เพื่อกระตุ้นตาดอก เร่งดอก ทำให้ช่อดอกเหนียว ผลไม่ร่วง และช่วยขับไล่เพลี้ยที่จะเข้าทำลายช่วงดอกบาน

2.5 ช่วงติดผล ใส่ วัสดุปรับปรุงดินอินทรีย์ เกรดAAA ตรายักษ์เขียว สูตรเข้มข้นพิเศษ (แฉกทอง) อัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้น ทุก ๆ 30-40 วัน(สลับกับการใช้ปุ๋ยเคมี สูตรเสมอ(15-15-15) ในอัตรา ใส่ยักษ์เขียว 2-3 ครั้ง สลับการใช้ปุ๋ยเคมี 1 ครั้ง หรืออาจผสมให้พร้อมกันในอัตรา เคมี 1 : ยักษ์เขียว 2 หรือ 3) ทางใบฉีดพ่นไบโอเฟอริทิล(สูตรเร่งขนาดผล)อัตรา 50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 14-21 วัน เพื่อเร่งขนาด ทำให้ผลใหญ่ น้ำมาก ขายได้ราคา

การบังคับให้มะนาวออกดอกนอกฤดู สามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ จะทำให้ต้นมะนาวไม่โทรมเร็วเกินไปควรปฏิบัติดังนี้

สิงหาคม-กันยายน : เตรียมต้นให้มีสภาพสมบูรณ์พร้อม ใบเขียว ต้นสมบูรณ์ โดยหลังตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเสีย ให้ใส่ยักษ์เขียว สูตรเข้มข้น(แฉกเขียว) อัตรา 1-2 กิโลกรัม/ต้น (ตามขนาดทรงพุ่ม) ใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกหลังตัดแต่งกิ่ง และครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งแรกประมาณ 30 วัน กรณีที่ต้นโทรมมาก ครั้งที่ 2 อาจเสริมปุ๋ย(เคมี)ทางดิน สูตร 25-7-7 อัตรา300 กรัม/ต้น(สองอ้งมือ)ตุลาคม : เมื่อใบใหม่เริ่มเปสลาด ก็ให้ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 0-52-34 อัตรา 20-30 กรัม/น้ำ 20 ลิตรฉีดพ่นทางใบห่างกัน 7 วัน ประมาณ 2-3 ครั้ง เพื่อบังคับยอด และสะสมอาหาร (ช่วงนี้ไม่จำเป็นต้องใช้ ปุ๋ยเคมี 8-24-24 เหมือนที่เกษตรกรหลายท่านเคยใช้เป็นประจำ) ช่วงกลางเดือน เริ่มงดการให้น้ำ โดยทั่วไปประมาณ 5-7 วัน หรือจนใบมะนาวเริ่มสลดเล็กน้อย(พื้นที่ร่องสวน อาจดึงน้ำออกจากร่อง)เพื่อให้ต้นมะนาวเครียด จนเมื่อถึงปลายเดือนตุลาคมจึงค่อยให้น้ำเต็มที่(ขึ้นน้ำ) และฉีด ไบโอเฟอริทิล(สูตรบำรุงต้น ใส่แมลง) อัตรา 30-50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 7 วัน ประมาณ 3-4 ครั้ง หรือจนถึงระยะดอกบาน เพื่อกระตุ้นการแทงช่อดอก ทำให้ดอกมาก และติดผลดี

พฤศจิกายน : มะนาวเริ่มออกดอก ควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกัน กำจัดแมลง ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ดอกจะเริ่มบาน และเริ่ม ติดผล ใช้ ไบโอเฟอริทิล(สูตรเร่งขนาดผล) อัตรา 30-50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก ๆ 15-20 วัน จนถึงเก็บเกี่ยว ช่วยเร่งขนาดผล ทำให้ผลไม่ร่วงง่าย ผิวสวยและช่วยขับไล่แมลง

ธันวาคม : ใส่ ปุ๋ยอินทรีย์ ยักษ์เขียว สูตรเข้มข้นพิเศษ(แฉกทอง) เพื่อบำรุงต้นมะนาวให้สมบูรณ์(อาจสลับกับบางช่วงด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีอัตราส่วน 1:1:1 เช่น ปุ๋ย สูตร 15:15:15 หรือ 16:16:16)

กุมภาพันธ์เป็นต้นไป : ผลมะนาวจะเริ่มโตพอที่จะเก็บเกี่ยวได้บ้าง ในระยะแรก จนกระทั่งกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนเมษายน ผลมะนาวก็จะโตพอที่จะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งจะตรงกับช่วงที่มะนาวมีราคาแพงพอดี

หลังจากที่ได้ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตหมดแล้ว ประมาณเดือนพฤษภาคม ควรทำการตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ยักษ์เขียว สูตรเข้มข้นพิเศษ(แฉกทอง) เพื่อทำใบชุดใหม่ และฉีดพ่น ไบโอเฟอริทิล (สูตรบำรุงต้น ใส่แมลง) อัตรา 30-50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 7-10 วัน ทำให้ใบใหญ่ สังเคราะห์แสงและสร้างอาหารได้มาก พร้อมสำหรับการผลิตมะนาวนอกฤดูในปีต่อไป



หัวใจในการทำมะนาวนอกฤดู

1. **ข้อพึงสังเกตก่อนการทำนอกฤดู** ปกติช่วงแล้ง มะนาวราคาจะดี ซึ่งโดยทั่วไปเกษตรกรมักจะเริ่มสะสมและบังคับดอกในช่วง กันยายน-ตุลาคม ของทุกปี เพื่อให้ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้พอดีในช่วงราคาแพง เทคนิคง่าย ๆ ก่อนการทำดอก คือ

1.1 เตรียมต้นให้พร้อม ปัจจัยสำคัญของการทำนอกฤดู ข้อแรกที่พึงจำคือ เพื่อให้ต้นมะนาวมีอายุการให้ผลผลิตนาน ก่อนกักน้ำต้นต้องมีสภาพสมบูรณ์พร้อม ใบเขียว ต้นสมบูรณ์ โดยหลังตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเสีย ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ยักษ์เขียว อัตรา 1-2 กิโลกรัม/ต้น (ตามขนาดทรงพุ่ม) ใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกหลังตัดแต่งกิ่ง และครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งแรกประมาณ 30 วัน กรณีที่ต้นโทรมมาก ครั้งที่ 2 อาจเสริมปุ๋ย(เคมี)ทางดิน สูตร25-7-7 อัตรา 300 กรัม/ต้น(สองอ้งมือ) เพื่อให้มะนาวแตกใบใหม่ และเมื่อใบใหม่เริ่มเพสลาด ก็ให้ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 0-52-34 อัตรา 20-30 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทางใบห่างกัน 7 วัน ประมาณ 2-3 ครั้ง เพื่อบังคับยอด และสะสมอาหาร (ช่วงนี้ไม่จำเป็นต้องใช้ ปุ๋ยเคมี 8-24-24 เหมือนที่เกษตรกรหลายท่านเคยใช้เป็นประจำ)

1.2 เล็งช่วงจังหวะให้ดี การทำมะนาวนอกฤดูนั้น เมื่อต้นสมบูรณ์พร้อมแล้ว หัวใจสำคัญ อยู่ที่การกะจังหวะในการรดน้ำ ซึ่งหลักการตรงนี้ คือ การเว้นการให้น้ำเพื่อให้ต้นมะนาวเครียดชักระยะหนึ่ง โดยทั่วไปประมาณ 5-7 วัน(แล้วแต่พื้นที่) สังเกตจากใบ โดยเมื่อใบเริ่มสลด ก็เริ่มให้น้ำอีกครั้ง ซึ่งช่วงนี้หากฟ้าฝนไม่เป็นใจ ก็อาจทำให้การแตกช่อดอกไม่ดีเท่าที่ควร โดยช่วงนี้สรุปง่าย ๆ ดังนี้

1. สังเกตช่วงที่ฝนเริ่มห่าง
2. เริ่มรดการให้น้ำ
3. หากมีฝนตกหนักจนดินแฉะมากในช่วงระหว่างการเว้นน้ำ(กักน้ำ) ให้เริ่มขึ้นน้ำ(รดตามปกติ)ต่อทันทีไม่เช่นนั้นดอกที่ออกมาจะไม่เป็นรุ่น กะปริดกะปรอย หรือหากตกไม่มาก(มะนาวยังไม่แตกยอดตาปลา) ก็อาจเว้นน้ำต่อเพิ่มอีก 2-3 วัน ก็ได้

ข้อสังเกตและเปรียบเทียบหลังจากใช้ไบโอเฟอริล ตามคำแนะนำ เป็นประจำ

1. ต้นมะนาวจะสมบูรณ์ สามารถให้ผลผลิตมาก ดอกติดดอก, ชั่วเหนียวและ ต้นจะมีอายุยืนกว่าสวนที่ไม่ได้ใช้
2. ผลมะนาวจะมีสีผิวของผลจะนวลเป็นมันกว่า และเก็บได้นาน(ไม่เหี่ยว) กว่าสวนที่ไม่ได้ใช้
3. เมื่อใช้เป็นประจำ (3-4 ครั้งขึ้นไป) จะสังเกตได้ว่าแมลงศัตรูพืชที่เข้ามารบกวนลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะจำพวกผีเสื้อกลางคืนซึ่งเป็นตัวแม่ของหนอนชนิดต่าง ๆ รวมถึงด้วงกัดกินใบ ประหยัดต้นทุนยากำจัดศัตรูพืชได้ประมาณ 20-50% และลดความเสียหายได้ดีกว่า (ในพื้นที่ที่มีการระบาดมาก หากใช้ไบโอเฟอริล ฉีดร่วมกับยากำจัดศัตรูพืช ก็จะทำให้สามารถคุมและป้องกันการเข้าทำลาย ได้นานขึ้น)
4. ใบพืชจะเขียวเงาเป็นมัน อายุใบนานขึ้นทำให้ต้นไม่สูญเสียอาหารในการสร้างใบใหม่ (ไบโอเฟอริล เป็นสารธรรมชาติ ไม่กัดผิวใบทำให้ใบด้านเหมือนการใช้เคมีอย่างเดียว)
5. สุขภาพผู้ปลูกดีขึ้น เนื่องจาก สัมผัสหรือจับต้องสารเคมีน้อยลง
6. เมื่อใช้ร่วมกับ ปุ๋ยอินทรีย์ ทรายักษ์เขียว จะสามารถลดต้นทุน การใช้ปุ๋ยเคมีลงอีกประมาณ 20-50%
7. การใช้ ปุ๋ยอินทรีย์ "ยักษ์เขียว" ร่วมด้วยเป็นประจำ จะทำให้ต้นทุนปุ๋ยและสารทางดินต่อชุดการผลิต ลดลงได้ประมาณ 30-50 % โดยที่ผลผลิตที่ได้ยังเป็นปกติหรือดีกว่าเดิม และสังเกตได้ว่าสารอินทรีย์ในเนื้อปุ๋ยทำให้สภาพดินดีขึ้น ดินโปร่ง อุ่มน้ำได้ดี ต้นทนแล้งได้ดีขึ้น และพืชตอบสนองต่อการให้ปุ๋ยทางดินดีกว่าเดิม ในระยะยาวปัญหาเรื่องโรคทางดินน้อยกว่าแปลงข้างเคียงที่ไม่ได้ใช้ ผลในทางอ้อม เนื่องจาก ยักษ์เขียว เป็นสารอินทรีย์แท้ จึงกระตุ้นจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ให้ย่อยปุ๋ย(เคมี)ที่ตกค้างในดินทำให้รากพืชสามารถดูดซึ่มกลับไปได้ ธาตุอาหารในดินจะสมดุลมากกว่า

